

VERGİSİZ BİR EKONOMİ

Vergi, kamu hizmetlerine harcanmak üzere devletin, yerel yönetimlerin yasalara göre doğrudan doğruya veya mal ve hizmetlerin fiyatları üzerine eklenerek halktan toplanan para olarak tanımlanmıştır. Bu tanıma uygun şekilde sürekli icat edilen vergiler yolu ile her yıl halktan alınan vergilerin miktarı ve oranı yükseltilmektedir. Resmî enflasyon oranının %21,3 olarak açıklandığı bir zaman diliminde bile 2022 yılı için vergi, harç ve cezalardaki yeniden değerlendirme oranının %36,6 olarak belirlenmesi, vergi miktar ve oranlarının nasıl artırıldığına açık örneğidir.

Bugün devletin en büyük gelir kaynağı halktan aldığı vergilerdir. 2021 bütçesinde tahminî vergi, 909 milyar 994 milyon TL iken 2022 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'ne göre %50 artışla 1 trilyon 430 milyar lira toplanacağı öngörülmektedir. Bu vergilerin 275 milyarı KDV, 221 milyarı ÖTV, 24 milyarı motorlu taşıtlar vergisi, 262 milyarı gelir vergisi, 183 milyarı kurumlar vergisi, 6 milyarı özel iletişim vergisi, 37 milyarı gümrük vergisi, 44 milyarı harçlardan, geri kalan kısmı da çeşitli vergilerden oluşmaktadır.

Bu rakamlara göre vergiler bütçe gelirlerinin %97,1'ini oluşturuyor. Yani yapılan her hastanenin, yolun, köprünün, ödenen her memur maaşının, faiz harcaması ve diğer tüm giderlerin %97,1'i halktan alınan vergiler ile ödeniyor. Buna rağmen halka yapılan küçük bir hizmet bile lütf gibi gösteriliyor, sürekli anlatılıyor ancak bu bedeli ödeyen halka gereken değer verilmiyor.

Gelir İdaresi Başkanlığının güncel verilerine göre 450 çeşit vergi bulunuyor. Su faturasında katı atık bedeli, başka bir faturada kültür varlıklarını koruma bedeli, gelir vergisi ödemek için damga vergisi, araç ve beyaz eşyada ÖTV ödüyoruz. Bu vergilerin her birinin ismini ve nasıl alındığını bilmiyoruz belki ama bunların hepsini halk olarak biz ödüyoruz.

Bu vergiler genel olarak gelirden, harcamalardan veya servet üzerinden alınıyor ancak bazen verginin de vergisini ödüyoruz.

Kısmen izah ettiğimiz bu vergiler ile dünyanın en yüksek vergilerinin toplandığı bir ülkede yaşıyoruz. Bu şekilde günlük hayatımızda hemen hemen her şey için bazen doğrudan bazen de dolaylı olarak vergi ödüyoruz. Sabah uyandığında elini yüzünü yıkamak isteyen bir kişi musluğu açtığında katı atık bedeli, bertaraf bedeli, atık su bedeli, çevre temizlik vergisi ve KDV adı altında beş adet vergi ödemek zorunda kalıyor.

Asgari ücret ile çalışan her kişinin maaşından SGK primi ve işsizlik payı gibi kesintiler yapılarak maaşı veriliyor. Asgari ücretten daha yüksek maaş alan diğer çalışanlardan ise 2022 yılında yürürlüğe girecek olan yeni uygulama ile maaşlarının asgari ücreti aşan üst kısımlarından bir de gelir vergisi kesilecek. Yani işçi hem kazanırken hem de yaptığı her harcamadan devlete yaklaşık %50 oranında vergi ödüyor. Ayrıca bu işçi bir mal için tek bir defa değil, o mal her el değiştirildiğinde vergi ödemek zorunda kalıyor. Yani bu işçinin aldığı bir meyve veya sebze için en az 3-4 defa maliyet + vergi ve kâr hesaplanıyor. Bu ücreti en son tüketici ödemek zorunda kalıyor.

Vergi Adaletsizliği

“Vergide adalet” dendiğinde akla ilk gelen az kazananın az, çok kazananın çok vergi alınmasıdır. Kanunda, “*vergi yükünün adaletli ve dengeli dağıtılması, maliye politikasının sosyal amacı*” şeklinde tanımlanmıştır. Ancak dünyanın en adaletsiz vergi sisteminin uygulandığı Türkiye’de yıllardır bütün vergi yükü ücret geliri ile geçimini sağlayan işçilerin, emeklilerin, dar ve orta gelirli olanların omuzlarına yıkılmıştır. Vergi adaletsizliğinin kısmen düzenlendiği ülkelerde vergilerin %75’i kazançtan/gelirden, %25’i ise tüketimden alınan dolaylı vergilerden oluşur. Ülkemizde ise durum tam tersinedir. Gelirden alınan vergiler %30-35 civarında iken tüketimden alınan malların fiyatına eklenen vergiler %65-70 civarındadır. Tüketimden alınan dolaylı vergiler, dar gelirli halkın vergilendirilmesi demektir.

İşsizlik aylığı veya sosyal yardımlar ile geçinen biri bile elindekini tüketirken harcadığı her kuruş ile vergilendirilmiş olur. Buna karşılık gelirlerinin hepsini tüketmeyen yüksek gelir sahipleri tüketmedikleri ölçüde vergiden muaf tutulur ve adaletsizlik vergide ortaya çıkar. Bu da dar gelir sahibi; emekli, işçi, asgari ücretli ve memurların, vergi yükünü üstlenen kesimler olduğunu gösterir. Ayrıca dar gelirli olanların maaşlarından yapılan kesinti, kayıt dışılığın yüksek olması, vergi oranlarının tutarsızlığı (parfüme ÖTV konulurken, yat için ÖTV alınmaması gibi), şirketler için çıkarılan vergi afları ve benzeri uygulamalar, vergilendirmede adaletsizliğin diğer bazı nedenleridir.

İşte bugün uygulanan vergi politikası ile az kazananın çok, çok kazananın ise daha az vergi alınmaktadır. TÜİK verilerine göre; 2020 yılında Türkiye’de üretilen tüm mal ve hizmetlerden el edilen gelirin %47,5’ine nüfusun %20’si sahiptir. Bu sermaye sahibi kesimin, holdinglerin, anonim şirketlerin ödediği kurumlar vergisi ise toplanan tüm vergilerin sadece %13’üne denk gelmektedir. Gelirin %47,5’ine sahip olanlar verginin %13’ünü ödemektedir.

Yine her maldan alınan KDV, dar ve orta gelirli ailelerin kullandığı mazot, tütün ürünleri, araba ve beyaz eşyadan alınan ÖTV gibi vergilerin, toplam verginin 1/3’i oranında olması, ancak lüks mallarda ÖTV uygulamasının olmaması vergide gelir adaletsizliğinin başka bir nedenidir. Kazancının %50’sini vergi olarak veren ücretlilere verilmeyen vergi ödülleri, kazancının %5-10’unu veren şirketlere verilerek farklı bir algı oluşturulmaktadır.

Bu yüzden devletin zorunlu ihtiyaçlar için koyduğu vergiler sadece zenginlerden alınmalıdır. Dar gelirli ailelerden vergi alınmamalıdır. “*Dolaylı vergi*” dediğimiz mal ve hizmetlerin ücretlerine eklenen vergilerin tamamı kaldırılmalıdır. Yine vergi affı, maaşlardan kesinti gibi uygulamalara son verilmelidir.

Şer'î Bir Dayanağı Olmayan Tüm Vergiler Kaldırılmalıdır

Daimî, direk ve dolaylı yollardan vergi alınması bir zulümdür ve İslâm bütün zulümleri ortadan kaldırmak için gelmiştir. İslâm'ın ekonomik nizamında herkesten tüm mal ve hizmetler için daimî vergilerin alınması haramdır. İslâm'a göre devlet ancak, yapılması zaruri olan birtakım harcamaları karşılamak için hazinede yeterli miktarda para bulunmadığı zaman, yaşadıkları ortamdaki hayat standardına göre temel ihtiyaçları ve lüks ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri miktardan fazla mala sahip olan kimselerden yani zenginlerden vergi alabilir. Geçici olarak alınacak olan bu vergiler de devletin yapması zorunlu olan harcamaları karşılamaya yetecek kadar olmalıdır. Bu miktardan fazla vergi konulamaz. Bunun için şer'î dayanağı olmayan vergiler tamamen kaldırılmalıdır. İslâm'a göre devletin vergi koymasını gerektirebilecek hususlar ise şunlardır:

- 1- Savaşa hazırlık durumunda, fakirler, miskinler ve yolda kalmışlara yardım amacıyla ve beytülmal üzerine farz olan harcamaları yapabilmek amacıyla,
- 2- Memur maaşlarının ödenmesi gibi beytülmal üzerine farz olan harcamaların karşılanması amacıyla,
- 3- Herhangi bir karşılık gözetmeksizin Müslümanların faydalanacağı hususlara harcama yapmak amacıyla... Örneğin; yol yapımı, su çıkarılması, mescit, okul, hastane gibi yerlerin inşası için,
- 4- Açlık, sel, deprem, düşman saldırısı gibi durumlarda, Müslümanların karşılaştığı olağanüstü hâllerde beytülmal üzerine farz olan harcamaların karşılanması amacıyla,
- 5- Yukarıda anlatılan dört durum ve bunlara bağlı durumlarda ve benzerlerinde bütün Müslümanlara farz olan bir görevi yapmak için devlet borçlanmış ise bu borcu ödemek amacıyla...

Bunların dışında zaruri olmayan harcamalar için devlet vergi koyamaz. Yukarıda saydığımız gerekçelerle konulabilecek bu vergiler hem geçici olur, hem ihtiyaç nispetinde toplanabilir hem de sadece gelir durumu iyi olanlardan, zenginlerden alınabilir.

Günümüz kapitalist sistemlerinin esasi bir gelir kaynağı hâline gelen vergiler; mülkiyet sınırlarının iptal edilmesi, sanal ekonomi, sömürü, gasp, gelir adaletsizliği, yolsuzluklar ve sair nedenlerden dolayı devletlerin olmazsa olmazı hâline gelmiştir. Nihayetinde halkına hizmet etmesi gereken devlet, halkını gelir kapısı olarak görmekte ve vergiler ile sömürmektedir.

"Vergi kutsaldır" mantığı ile gayri ahlaki ve gayri insani olan fuhuş, içki, kumar ve faiz meşrulaştırılmaktadır. Oysa hem bunların kendileri haramdır hem de bunlardan alınan vergiler haramdır.

Rasulullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurmuştur: [لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ صَاحِبُ مَكْسٍ] “*Gümrük vergisi alan cennete giremez.*”¹

Asgari ücretin 4 bin 250 TL olduğu, insanların şiddetli geçim sıkıntısı çektiği şu zaman diliminde devlet, mal ve hizmetlerden vergi almaktan vazgeçmeli, sağlık, eğitim, ulaşım gibi hizmetleri ya ücretsiz ya da en düşük ücretle halkın hizmetine sunmalıdır. Dolaylı tüm vergiler iptal edilmeli, zenginlerden, gelirleri üzerinden, ihtiyaç olursa vergi alınmalı, kamu gelirleri olan yeraltı ve üstündeki madenler, kaynaklar devletin kamu hizmetleri için kullandığı kaynaklar olmalıdır. Bu konuda acil yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Sonuç olarak; vergilerin olmaması, malların fiyatlarını düşürecek ve piyasada canlılığı da sağlayacaktır. Yine gelir adaleti sağlandığında dar gelirli insanlar rahatlayacak ihtiyaç olan kaynak sadece zenginlerden karşılanacaktır.

1 Ebu Davud